

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafulu Român“, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rēadul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 10 Septembrie.

Ne despart încă numai câteva săptămâni până vom fi în pozițiune de a vedea proiectul ministrului de interne relativ la introducerea administrațiunii de stat. În public până acum nu a străbătut nimica din cele ce se lucră. Omenii fac combinațiuni, dau cu socotēla, dar în ministeriu se lucră cu ușile încuiate. Nu scim, dacă se va păstră vre o umbră de autonomie în comune, nu scim, dacă sistemul virilistilor va fi susținut și mai departe în paguba majorității locuitorilor, tot ce scim este, că ideea de stat unguresc are să fie validată în toate amănunțele. Dacă a petrecut cineva numai o zi, ori o lună în o comună, a putut observa, că numai o clasă de oameni sunt, cari dirig afacerile comunale. Dacă aceia ar fi înzestrați cu toate atributele unor oameni de omenie și dreptți, atunci noi am fi fost cei din urmă, cari am fi strigat contra acestei anomalii.

Din nenorocire pe lângă această bătaie de joc a autonomiei comunale, am vădit eșit la ivelă dreptul pretorelui de candidație, și în urma acestui drept dat lui am vădit, că primarii și notarii nu au mai fost aleși poporului, decât agenții volniciei celei de sus, dictată de interesele străine. Cercul ca atare și comuna au fost băgate în căldarea cea mare a comitatului, a-l cărui centru ăr s'a designat câte un orașel magiar, — ori a fost centru, ori ba, — nu de administrațiune bună și grabnică a fost vorba, ci de interesele speciale ale rasei magiare și a întăriri ei și de atunci de drumuri bune nu mai dai prin comune, nici cercurile nu mai au nici o influință în ce privesc trebile lor, au se plătescă cât li se cere și mai departe să se lase în grija domnilor celor dela putere din centru.

Acest sistem greșit a instrăinat oamenii dela viața municipală, bărbații devotați binelui public au dispărut din salele comitatelor, cilele cele vânătoare de interese s'au stabilit în fie-care comitat, acele au împărțit posturi, acele au lucrat fără pic de muștrare de conștiință aceea ce au creșut, că convine intereselor lor.

Și dacă din nenorocire aceste clice au știut să pună sub influința lor stricaciōsă și pe comitele suprem, atunci fără nici o rușinare au influințat alegerile în cercurile electorale, au comandat și și au impus voia lor, cât nici cel mai incarnat absolutism nu putea să facă aceea ce ele făceau fără nici o responsabilitate. Dacă întrebai pe câte un comite suprem, că cum de nu se respectă și dreptul poporului contribuent la alegerea cutărui ori cutărui funcționariu, și se răspundea, că acel om nu are încrederea alegătorilor, ăr dacă mergeai și mai de-

parte cu întrebarea, că cine i-a înzestrat cu putere discreționară, da din umere, căci dōr nu era atât de naiv, ca se nu scie, că alegēriile lor s'au întemplat fără scirea alegătorilor, s'au întemplat la comandă cu primarii și notarii, fără ca alți alegētori să scie de ziua de alegere.

Ori cine a cutezat a se folosi de dreptul seu de alegētoriu a fost timbrat de agitatoriu, preoții și învățătorii noștri au fost luați la ochiu, dați în grija gendarmilor apoi, ca să vadă de tot pasul ce-l fac. Și acesta la noi a fost autonomie în timp de 15 ani, de când a luat în mâinile sale frâul guvernului dl Tisza. O astfel de administrație, în care se formase o oligarchie din câteva familii în fie-care municipiu nu putea se mai trăescă nici o zi, fără ca Ungaria să devină compromisă în ochii lumii civilizate. Trebuia deci sau să se creeze legi liberale, în cari cetățenul să și valideze votul seu, sau apoi să se ia din mâna poporului dreptul electoral și să se dea în mâna ministrului.

Părerea din urmă a triumfat.

O administrațiune onorabilă nu putea eschide mai mult elementul român dela exerciarea dreptului constituțional, censul cel ridicat, care îi făcea imposibil a se validă trebuia odată scădut, căci până e lumea nu mai pōte sta anomalia aceea, că un parlament se fie compus din oameni aleși pe alte baze de cens și se nu cumva să se dea de gol, că în Ungaria naționalitățile sunt nisce elemente fără nici o viață, fără nici o cultură, fără nici o aspirațiune mai nobilă, ideea de stat unguresc a cerut ca să se introducă administrațiunea de stat, să se ia dreptul de alegere din mâna cetățenilor. Pentru așa drept avut noi nu ne plângem, ne-am fi plâns, când dreptul de alegere ar fi fost sânt și exerciarea acelu drept nu ar fi întâmpinat atâtea greutăți câte au întâmpinat.

În atare cas am fi luptat bucuros în rēndurile acelor, cari vor să-l mai susțină, în cazul de față trebuie să observăm o ținută proprie, să ne uităm cu mâinile în șolduri, cum și păpară singuri un gurii dreptul lor de alegere prin întrebuițarea cea rea ce au știut să facă de el. Au tot cărpit din o lege în alta, numai se ne facă din majoritate ce suntem minoritate, au lăsat ușițe pentru ei și nōue ne au pus ziduri dinaintea casei, acum vadă ce au făcut. Dreptul de alegere, care ar fi fost chemat a ne înlesni educațiunea politică, nōue ne a adus numai amărăciune și ne-au înșelat în legitimele nōstre așteptări, când cu inaugurarea constituționalismului unguresc Credeam, că absolutismul cel crâncen va fi fost lecțiune de ajuns ca frații magiari să nu l introducă întocmai, dar vedem, că puțin au în-

vățat din pățaniile acele și ceea-ce au învățat a fost numai, că cum se aplice ce e rău față de totă suflarea neungurescă. Într'aceea edificiul s'a putreșit și trebuia să cadă dreptul electoral ca să se nu se mai scole în veci.

Nu ne facem iluziuni nici dela sistemul cel nou, el va fi întocmit tot după sprâncenă, dar cel puțin acum avem pe cine să facem responsabil la cas, când nu vor fi respectate interesele poporului, care face în Ardél pretutindenea majoritatea afară de cele 4 comitate sēcuesci.

Revista politică.

Făcēnd o revistă asupra manevrelor, ce s'au făcut până acum trebuie să le dăm și importanța politică, ce li se cuvine.

Manevrele dela Narva, la care au luat parte țarul Rusiei și împēratul german au fost numai o paradă militară în comparare cu manevrele cele mari rusesci, ce s'au făcut la marginile Galiției și la cari au fost concentrate 150.000 de oameni. Comentariile despre aceste manevre deduc importanța lor și din aceea impregiurare, că Rusia nu se sfiesce a păși pe față cu planurile sale, infricând statele vecine cu colosul de armată, ce-l pōte pune în mișcare și care se află partea cea mai mare concentrat la granițele vestice.

Și și mai mare importanță se dă acestei cestiuni prin impregiurarea, că precum se afirmase în vară, se vor face mari manevre și în Galiția austriacă și la aceste manevre va asistă Maj. Sa monarchul. Pregătirile erau făcute, cand d'odată vine vestea, că monarchul a abșis de a merge în Galiția la manevre și că manevrele mari s'au sistat acolo numai din cauză, că Austro Ungaria să nu provōce nici chiar bānueli.

Rusia însă a trecut preste bānueli la ordinea țilei și nu s'a sfiit a-și duce în îndeplinire planurile, și precum se afirmă încă cu succes. La acele manevre au luat parte cei mai buni comandanți și generali, cei mai aprigi căpitani, cari în zelul lor de a eselă nu s'au sfiit a aruncă injurii la adresa germanilor în fața trupelor, ce le conduceau. Și la manevrele acestea, ce au durat 7 zile, s'au făcut toate combinările și planurile, ce ar putē obveni într'un cas de rēșboiu anumit cu Austro-Ungaria.

Ca un feliu de răspuns pacinic al manevrelor rusesci au fost manevrele armatei austro ungare, ținute în inima Ungariei la Debrefin și Székelyhid. Acestea încă și au importanța lor. La ele au asistat toți atașaii puterilor aliate, atașatul turcesc și rus, japonez etc. ministrul român de rēșboiu, ca-

FOIȚA.

Pentru dietetica sufletului.

Din diariul bar. Ernst de Feuchtersleben, comunicat în românesce de Jeronim G. Barișiu.

(Urmare.)

„Ceea ce sperăm cu putere intensivă, aceea se și realizēază. Un cuvēnt cam hazardat, dar care este de un farmec consolator.

Tristeța vine din lăuntru și subsēpă din adēnc organismul omenesc. O neplăcere, ce ne vine din afară restabilește mai bine ca ori ce ecuilibrul.

Dacă succede, fie prin conversațiunea cu un amic sau prin lectura unei cărți, fie prin aducere aminte, ori împlinirea datorinței a concentrațiunea asupra unui punct dat, atunci tristeța internă și mai mult încă durerea fizică și se pierde ascuțișul. Mai sigur încă, dacă această directivă i se pōte dă pacientului pe nesimțite de cătră un altul.

Prin cugetare profundă — ăice Hippel — dedăm sufletul nostru la un fel de existență afură de

corp; el se prepară prin o cale preste câmp pentru unul mai mare, care ne este destinat tuturor.

Abstragerea, așa numitul „a se distraže“ nu e de nici un folos. În timp ce constant ficsez propunerea și o esprim în internul meu, de a abstrage dela obiectul A sau B, ficsez tocmai prin aceea obiectul A sau B în mine și nu-mi ajung scopul. Ficșând însă obiectul C dispar de sine A și B.

Numai prin pozițiunea unui altui obiect se pōte ceva negă în adevēr. O lege această, care și are rezultatele cele mai importante nu numai pentru dietetica sufletului, dar pentru viața intrēgă. Comunal, rēul, falsul și uritul numai atunci sunt în adevēr negate, când ele sunt înlocuite cu nobilul, bunul, adevērul și frumosul. Cel ce consideră toate acele rele ca realități și le combate, este perșut; trebuie tratate ca nimic și a creă ceva în locul lor.

Un optimism moderat, care de altcum și reese dintr'o filosofie adevērată a vieței, încă aparține de dietetica sufletului. Cel ce nu este mulțămīt cu lumea nu pōte fi mulțămīt nici cu sine însuși, și cel care nu este mulțămīt cu sine, nu se va consumă el ore în indispozițiunea sa? și va putē el conservă sănētatea lui internă?

Nu esistă om, care să nu fi în viața sa un bine neașteptat. Cugetă-te la acesta și nu vei desperă de viitoriu. Suvēnirea — precum o numesce un poet — va deveni nutritōrea speranței.

Să ne tractăm așa, precum a ăice Reil că-și tracta pacienții sei: *cei incurabili perdeau viața, nici odată însă speranța.*

Posibilitatea manifestării individualității față cu puterile universului se basēază pe energie. Totă energia însă ce ni o putem dă se basēază pe cultură. Energiele — conform esperinței — sunt: cea inertă (*vis inertiae*), cea persistentă, cea tăcută, cea firmă, cea tenace, cea din cas în cas, cea pasivă, cea delicată, cea sēlbatică, cea veselă și aceea, care intrunesc mai multe din aceste criterii.

Cu totul altceva sunt facultățile singuraticice în potențarea lor: inteligință, voință, fantasie s. a. „Energia“ ca espresiune sumară, se referesce la rezultatul acestora, sau la forța cea mai individuală, a cărei sorginte nu este cunoscută, ci este înăscută ființei viețuitoare.

A nu fi indispus — este o pretensiune ce nu se pōte face unui om. Cōrdele unui instrument sunt discordate prin atmosferă (asemenea higrometrului=

rele a și fost decorat de monarchul nostru. Concentrați la acele manevre au fost 40,000 oameni și precum s'au exprimat atașii străini și ministrul român, monarchia noastră posedă o armată bine disciplinată, răbdurie și forte. Esercțiile au fost executate cu cea mai mare precizie. Mai mare pond se pune însă pe vorbele monarchului, carele de astădată a făcut critica în public a esercițiilor executate. Densul a arătat scăderile și și progresul. Din autografele preinalte, ce le a adresat arhiducelui Albrecht, ca comandant general al armatei și arhiducelui Iosif, ca comandantului honveșmei, reese, că Maj. Sa a rămas de tot mulțămît de prestațiunile trupelor și acelei mulțămiri i-a dat de altfelu es presiune și diferitelor trupe. Deosebită laudă a secerat corpul 7 de armată sub conducerea comandantului Waldstätten și acesta o amintim mai vîrtos, că acest corp se compune din românii bănățeni.

Deosebită importanță se atribuie și manevrelor armatei germane, ce s'au făcut în Silesia imediat după cele dela Székelyhid. La aceste manevre s'au întîlnit érași doi monarchi și convenirea împératului german cu monarchul nostru se consideră de cea mai bună garanță a păcii. Tot cu acesta ocaziune a convenit și bărbății de stat, ministrul de esterne Kalnoky și cancelariul Caprivi, carele a și fost decorat din partea monarchului nostru. Acestei distincțiuni i se dă o deosebită importanță mai vîrtos prin aceea impregiurare, că ea desmînșese toate scirile, ce s'au colportat, că cu depărtarea lui Bismarck s'a schimbat și direcțiunea politice germane față cu monarchia noastră.

Marea revistă, cu care s'a terminat manevrele în Franca și la carea au luat parte 50,000 de oameni încă a atras atențiunea lumii. Dl Carnot și trupele au fost vii aclamați de o mulțime imensă. După revistă dl Carnot a presidat un banchet cu 140 tacămuri, la care au luat parte generalii, colonelii și ofițerii străini. Dl Carnot a ridicat un toast Franței și armatei sale; el a și ține să salute din partea guvernului armata, care este națiunea însăși totdeuna gata să apere onóra și siguranța patriei, căreia asigură binefacerile păcii și beneficiile muncii sale. Dl de Freycinet a mulțămît președintelui de cuvintele sale, ce vor fi pentru armată un indemn de a continuă pe calea muncii și a progresului; el a terminat ridicând un toast dlui Carnot.

Înainte de banchet dl Carnot a primit pe contele de Oultremont, care venise să l salute din partea regelui Belgiei. Dl Carnot a răspuns, că este foarte mîscat de acest demers și a rugat pe dl de Oultremont să transmită regelui Leopold espresiunea grațitudinii sale. Dl Carnot a fost aclamat de poporațiune. Dl Freycinet a primit pe ofițerii străini, el și-a arătat satisfacțiunea de ai vedea în manevre și a adăugat: „cred, că veți face guvernelor d-vostre o dare de sémă favorabilă de primirea și simpatiile ce vi s'au arătat pretutindeni în Franca.”

Sânțirea bisericeii din cetate.

Era un lucru de mult simțit din partea credincioșilor parochiei din cetate de aici, ca biserica, ce totodată se folosea și ca catedrală, să se renoveze. Parte însă din lipsa de mijloce, dar și din inițiativa necesară, acest lucru a rămas din an în an numai ca o dorință generală. Avînd însă astăzi acesta parochia înfruntea organului seu administrativ oameni cari pe lângă bunăvoința ce o au față de biserică și energia recerută, ca să scie

măsurătorii și prin propria lor calitate, ceea ce nu se poate împedeca. Firesce, că a cânta bine pe un astfelu de instrument este un lucru dificil; numai virtuosul o poate face — câțva timp — o poate, până ce indispozițiunea se comunică din cîrdă în cîrdă și apoi nu mai resună.

* *

Au avé dispozițiuni nu depinde dela noi, putem însă să le folosim, precum o face poetul. El formază din ele o operă artistică, ca și sculptorul din mar mora sa. „Și când omul amuțese, în durerea sa, Ddeu i-a dat a-și spune suferința”. (*Und wenn der Mensch in seiner Qual verstummt, gab ihm ein Gott, zu sagen, was er leidet*)

* *

În sensul acesta dăm dreptate și acelor momente, în care consciința de sine și o pierde pe a sa; ba câte odată o suspendăm noi înșine. Aduca ele durere sau bucurie, ele aparțin dispozițiunii noastre clar obscure. Ele sunt precum a și Rachel, paranteze în viață, care ne dau o libertate pe care nimenea nu ni o ar oferí, aflându-ne în stare normală. S'ar decide ore cineva — întrébă densa — a luá o dosă de friguri nervose? cu toate că ele poate ne ar scápá vieța. Așa însă vin de sine. (Va urmá).

străbate preste greutățile ce stau în cale, pe lângă altele îmbunătățiri ce s'au făcut la acesta biserica, în timpul din urmă astăzi o vedem reparată și înoită, încât și prin curețenia ei eserciază un formec órecare.

Recunoscința merită în acesta privință fără indoială generoșii parochieni, cari a succurs cu jert fele de tot soiul în acest respect, dar nu mai puțin recunoscința merită zelul președinte al comitetului parochial dl Parteniu Cosma, dimpreună cu în treg comitetul și epitropia parochială, și în special dl ases. cons. Pantoleon Lucuța, carele așa dîcînd a esecutat întrégă reparare, inspecțiunând cu deamăruntul întrégă lucrare, ce pôte satisface ori ce pretensiuni.

Făcîndu-se renovări radicali, s'a ivit trebuința a se face și sînțirea bisericeii din nou, ceea ce s'a și întemplat Sábmbătă la 8/20 a. l. c. în tota splendoră prin însuși Escel. Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit, asistat de Preacuv. Lor dl archim. vicariu archiep. Dr. Il. Puscaru și dl protosincol ases. con. N. Frateșiu; P. O. D. D. protopresbiteri: I. Hannia dir. sem., I. Papiu parochul locului, M. Lazar ases. cons., Z. Boiu ases. cons., N. Cristea ases. cons. I. Ghibu prof. sem., Dr. I. Crișian protodiacon și prof. sem., diaconii: I. Frâncu și I. Gavrilescu.

După terminarea sînțirii bisericeii Escel. Sa prin cuvinte adevărat archieresce a accentuat laudabila révnă a credincioșilor acestei parochii către biserica, renovându-se atât de frumos, și conservând cu sînțenie, ceea a primit dela antecesorii lor, cari în timpuri grele și cu mari jertle a putut zidi acest lăcaș a lui Ddeu.

Îmmediat apoi s'a început celebrarea s. liturgiei în decursul căreia diaconul I. Frâncu, ales de paroch în Laz s'a chirotonit de preot, ér alesul de capelan în Cióra, Ilie Savu, s'a chirotonit de diacon.

Cântările liturgice le-au esecutat cu multă precizie corul seminarial, sub conducerea dlui prof. semin. Georgiu Dima.

Atât la actul sînțirii bisericeii, cât și la s. liturgia a participat un public numeros și ales, deși nu cu puțină părere de rău trebuie să o accentuăm, că și dela acest act lipsiau unii, cari în puterea chemării și oficiului ce-l pórta n'ar fi fost permis să lipsescă.

Tot din incidentul acestui act important, Escel. Sa I. P. D. arhiepiscop și metropolit a dat un prânț festiv, la care au fost invitați toți membrii comitetului și epitropiei parochiale, precum și toți asesorii consistoriali din loc, și este sciut, că biserica noastră, condusă de puternicul simț de loialitate către înaltul Tron, nici la o ocaziune festivă nu întrelasă a se accentuă bunătatea și preinalta îngrijire de care s'a bucurat totdeuna, dar mai ales sub glorioasă domnire a Maiestății Sale.

Astfelu și la acest prânț, toastul prim l'a ridicat Escel. Sa pentru Maiestatea Sa preabunul și gloriosul nostru monarch, carele totdeuna în mod imbelșugat si-a revărsat grația și bunătatea Sa asupra bisericeii noastre atât de master tractată în trecut. Entusiaste urări de: „Să trăescă” a urmat acestui toast, carele a fost ascultat stând.

Al doilea toast l'a ridicat tot Escel. Sa pentru comuna bisericească din cetate, pentru comitetul și epitropia parochială, la a căror inițiativă și cu a căror conlucrare s'a efectuit renovarea bisericeii, accentuând mai pre sus de toate bunînțelegerere ce trebuie să domnescă în sinul unei bisericeii.

Apoi s'a ridicat mai multe toasturi în sănătatea Escel. Sale, accentuându-se părintesca îngrijire ce o are față de prosperarea bisericeii preste tot, și în special accentuându-se puternicul succes și sprigin ce n'a pregetat a dă acestei renovări, căci altfel pe lângă ori-ce bunăvoință, în lipsă de mijloce, rămănea neesecutabilă.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Cricău, în 8 Septembrie 1890 v. Una dintre cestiunile cele mai ponderose, de cari ar avé să se ocupe adunările generale ale reuniunilor noastre învățătorești ar fi cestiunea esamenelor dela scólele noastre poporale.

Învătătorii întruniți în adunările generale ale despărțemintelor și sub-despărțemintelor, se întrec a ține disertatiuni din sfera educațiunii practice și prelegeri practice, din singuratele obiecte de învățămînt, arătând unul altuia prin acelea pe ce cale mai ușor și mai cu succes s'ar puté ajunge la scop, cu elevii din scólele poporale.

Învătătorii dar întruniți în adunări, prin împărțășirea reciprocă a succeselor obținute pe terenul educațiunii practice prin aflarea și recomandarea celei mai practice căi conducătoare la scop se aruncă, așa dîcînd, între învățători o sémăntă, din care toți cei iubitori de progres și cei ce sunt preocupați

de viitorul nostru, pretind ca să și rodescă fructe îmbucurătoare pe terenul cultural.

Se vedem acuma cui e incredințat secerișul, sau aprețirea ostenelelor puse de adunările generale învățătorești și în special ostenelele puse de învățători. Scie ore adunarea generală, că toți membri ei ordinari folosesc cunoscințele câștigate în ședințele adunărilor? Scie ore adunarea, că învățătorii, cari au ținut și țin prelegeri practice în ședințele adunării urmază așa, precum recomandă colegilor sei? Scie mai departe adunarea generală, care ar fi calea cea mai competentă a se ocupa cu rezultatele tuturor esamenelor din despărțemîntul seu, că ce rezultat a obținut fie care învățătoriu din despărțemînt la esamen, și în fine scie adunarea generală, care învățătoriu escelează, care se pórta amesurat chemării sale și care face regres.

Sunt învățători, cari avînd la inimă binele némului nostru, prin diligență și interesul ce l dovedesc pe cariera învățătorească ne fac multă onóre. Și vor fi și de aceia, cari numai își plătesc urechia întru împlinirea datorințelor scolare. Însă cu toate acestea nu arare-ori vedem, că ostenelele celor ce escelează în purtarea lor sunt recompensate cu nemulțămiri și cărtiri din partea organelor celor „puternice” din comună; pe când unii dintre cei ce fac regres așa dîcînd sunt bine veduți și laudați ba chiar și spriginți și considerați de oameni, cari stau la înălțimea chemării lor. Gardul, ardă l focul, gardul cu proptele nu cade.

Fie învățătoriu dintre cei mai harnici ori dintre cei mai slabi, e bine vedut în comună, dacă făcându-și preste voie se face uneltă orbă preotului, notariului, primariului ori altui individ „puternic” de care e „legată” esistența scólei și a învățătorului. Îndată însă ce învățătoriu cu dispreț a refuzat favorile ori „fericirea” cu vre-o nepotă ori cumnată de ale lor, sau nu le-au plătit cum se cade ostenelele cu percente grase din salariul seu, nu mai e cel ce a fost, e învățătoriu slab, nu scie destulă carte etc.

Astfelu de oameni încăpăținați ca să se arete sătenilor, că ei sunt oameni puternici, au putere nețermurită asupra scólei, pot delatură și pune învățătoriu când voesc și după placul lor, ba ca să se arete că ei sunt oameni „învățați” și „iubitori” de progres, la esamen voesc prin întrebări „pedagice” este din „luminatele” lor capete a află învățătorului nod în papură, forțând esamenul și incurcând atât pe învățătoriu cât și pe scolarii, ca astfelu prin acestea, să arete, că densii au drept, că învățătoriu nu și-ar fi făcut datorința.

Și pentru ca să și pótă ajunge astfelu de scopuri cinstite cercă în tot chipul a pune învățătorului tot felul de obstacul, numai ca învățătoriu să nu și pótă ajunge scopul cu scolarii, și în multe locuri le și succede dacă și protopopul, care participă la luarea esamenului, e de pánura lor, sau dacă protopopul la sfatul lor nu pôte participă la luarea esamenului.

Ajungîndu-și astfelu „cinstitele” lor scopuri, adevărat încalcă cătuși de puțin și fără nici un temeu itele, apoi încep a revoltă atât pe popor cât și pe comitetul parochial contra învățătorului; ba chiar și contra scólei îndemnându-i se strige în gura mare, că salariul învățătoreesc de câte 200—250 fl. e prea mare față de sporiul arătat la esamen; ba ca se apăra de oameni „harnici învățători” și „propagatori” ai culturei, au nas a abusa de nepriceperea semenilor sei, făcîndu-i unelte órbe ca să cêră dela autoritățile superioare scolare suspendarea învățătorului din cauza, că esamenul a fost slab.

Din toate încercările de felul acesta învățătoriu l' consciu de chemarea sa se nu-și facă nici un scrupul, nici se le iese în serios, ci compătîmîndu-i se le dîcă cu scriptura: „Dómne értă-le, că nu sciu fac.”

Avem protopopi onóre dlor, cari vedînd speculi de acestea egoistice le sbiciuesc cum se cuvine, dând învățătorilor mână de ajutoriu la ajungerea sublimului scop; avem însă și de aceia, cari sau stau neutrali și fie cu voia sau din nesciință se lasă seduși de dușmanii progresului ca se persecute pe învățătoriu fără nici un motiv temeinic silindu-l, că s'au să-și pêrdă din curagiu, ca apoi disgustându-se să și facă de cap, părăsind postul învățătoreesc.

Étă dară cui se incredințeză secerișul sau rezultatul ostenelelor adunărilor generale învățătorești.

Pentru evitarea multelor neplăceri, greutăți și obstaculi ce are să întimpine învățătoriu pe cariera sa dela cei orbiți de interesele egoismului, ar fi de dorit, ca adunările generale ale despărțemintelor să alégă una sau mai multe comisiuni diu sinul fie-cărui despărțemînt, care participând la luarea esamenelor să se convingă despre progresul cel face fie-care învățătoriu, și fie-care comisiune să facă rapórt detaiat și conscientios despre rezultatele esamenelor, la cari au participat atât pe calea publicității, cât și către adunarea generală, ca astfelu să se pótă vedé evident, că cine își împlinesce sau nu și împlinesce datorința față de scólă: învățătoriu

sau celelalte organe din comună, ca matadorii din comună cari și arăgă lor putere „nețermurită“ preste scôlă și învățatoriu se numai aibă nas a căută învățatorului, care-și face datorința, nod în papură și pete în sôre, nici a sprigini pre cei ce nu corăspund chemării învățatoresci.

Fiind cestiunea esamenelor dela scôlele populare o cestiune ce cade în cadrul de activitate al reuniunilor învățatoresci, ar de dorit fi în interesul dezvoltării noastre culturale, ca adunările despărțemintelor se și ia act despre acăsta cestiune. b.

Viața și opurile s. Atanasie.

În istoria bisericească a secl. IV-lea figura cea mai imponentă a fost s. Atanasie, pe carele l'a admirat și admiră posteritatea și până în ziua de astăzi, numindu-l „Pater orthodoxiae“ (părintele dreptei credințe) și conferindu-i și atributul de „cel mare“. Istoria vieții și activității sale e totodată și istoria bisericii din timpul seu. A fost plină de curagiu și de lupte, de putere, de fidelitate și înțelepciune viața lui; a fost mare în biruință și mare ca biruit; el a dus o viață, în carea voința și energia, seriozitatea și blândea, știința și credința au stat în cea mai perfectă armonie. Forța lui Atanasie a stat în eminența sa speculativă teologică și în promptitudinea, focul și temeinicia cu care era gata să răspundă și se combată pe inimici ortodocsei. Ca contimpuran mai tiner al părintelui istoriei bisericesci Eusebie a lui Pamfilie, din Cesarea Palestinei, s'a născut în Alecsandria, cătră finea secl. al III-lea, cam pe 4 an. 296. Încă din frageda vârstă s'a împărțit de o escere și învățură bine îngrijită, drept ce de timpuriu a și ajuns în biserica de acolo prin știința, capacitatea, zelul și recșerea sa cea bună la un renume atât de însemnat, încât el de și numai diacon, a fost mâna cea dreptă a episcopului seu Alecsandru. Cu învățatul Arie și cu aderenții lui a purtat o polemică foarte vehementă pentru „omousia“ Fiului cu Tatăl. Episcopul Alecsandru cunoscând capacitatea extraordinară și talentul eminent al tinerului diacon, s'a hotărât a-l lua și a-l aduce cu sine la sinodul prim ecumenic carele s'a ținut la anul 325 în Nicea, unde apoi a și început el lupta vieții sale. Ca diacon neavând nici loc nici vot în sinod, disputa cu Arie și arienii în conferințe private și vederile sale, cari le desvolta și apăra aveau cea mai mare influință asupra desbaterilor sinodului ecumenic. Scurt timp după aceste episcopul Alecsandru moră, și Atanasie devine succesorul lui la anul 328. Prin 45 de ani a. ocupat cu demnitate scaunul episcopesc din Alecsandria fiind esilat de cinci ori și petrecând aproape 20 de ani în esil. A fost model de episcop. Ca contrariu rezolut al arianismului a avut să îndure foarte mult din partea arienilor. Aceștia la totă ocașiunea căutau să-l înegrescă și defaime înaintea împăratului, ridicând cele mai complete învinovățiri în contra lui. Acum afirmam despre el, că ar fi omorât pe un episcop ôre-care, cu numele Arsenie, acum că ar fi fermecătoriu, că ar fi profanat un potir sânt, că ar fi siluit mueri, că ar fi vătămât mănețtea împăratăscă, și altele de aceste. Cu astfel de mijloce le a succes arienilor a-l depune mai întâiu sub împăratul Constandin cel mare, în sinodul dela Tir, ținut la anul 335 și al înduplecă pe împăratul, ca să-l trimită în esil, carele apoi l-a și esilat la Trier (în Galitia). După mórtea împăratului, Atanasie a fost reclamat din esil și rehabilitat în demnitatea sa episcopăscă. Dar nu peste mult atrăgând și dobândind arienii pe împăratul Constandin pe partea lor, de nou l'au depus pe s. Atanasie în sinodul ținut la anul 341 în Antiochia, de unde a scăpat numai cu fuga de mórte, ce i-a fost pregătit dușmanii sei. După ce sinodul din Roma, ținut sub presidul episcopului roman Iuliu, la anul 341 a recunoscut nevinovăția și ortodoxia s. Atanasie, cel din Sardica dela anul 343 decretăză repunerea lui solemnă. Numai amenințat cu resbel din partea fratelui seu Constans, s'a înduplecat împăratul Constandin de a concede s. Atanasie, ca se să reintörce și se reocupe scaunul seu episcopesc. Cu nespăză bucurie au primit credincioșii din Alecsandria pe vechiul lor păstoriu. După mórtea conregelui Constans, arienii ajunși la putere îl depun de nou pe s. Atanasie, în sinodul dela Mediolan (Milano din Italia), la anul 355 și îl esilează. Din acest esil a venit el acasă numai după mórtea împăratului Constandin, sub următoriu acestuia Iulian apostatul Abia a sosit acasă și pentru restabilirea ordinii bisericesci a și convocat un sinod în Alecsandria la anul 352. Rezultatele îmbucurătoare ale ostenelelor s. Atanasie au îndemnat pe împăratul, ca să-l trimită în esil, ca pe un tulburătoriu de pace și linisce. La anul 364 éráși se reintörce acasă, cu concesiunea împăratului Iovian. Dar succesorul acestuia Valens, un arian infocat, îl persecută deci s. Atanasie fuge, însă i-se concede după patru luni ca se își reocupe scaunul episcopesc, trăind în pace și linisce până la anii morții sale 373 și având la sfârșitul vieții sa'e satisfacerea de a vedé arianismul nimic și descompus. Poporul l-a venerat adâne și l-a iubit cu însufletire.

Activitatea sa literară în cea mai mare parte a fost dedicată polemicele sale cu arienii, dar pe lângă acăsta a mai combătut el și învățaturile lui Apolinarie din Laodicea (apolinarismul), și a aparat creștinismul față de atacurile și înviuirile păgânilor. Opul seu cel mai însemnat e scrierea sa apologetico-polemica: „Despre struparea cuvântului lui Ddeu“ *Περὶ τῆς ἐνανθρωπώσεως τοῦ θεοῦ λόγος* îndreptată contra arienilor și a lui Apolinarie. În două cărți contra gintilor (păgânilor) „Libri li. contra gentes“ *Κατὰ Ἑλλήνων* contestă păgânismul și arată necesitatea întrupării cuvântului ddeesc. Celelalte scrieri ale sale, anume esegetice, apologetico-polemice contra iudevoilor și a macedonienilor, dogmatice precum și epistolele sale pascale sunt de mai puțină valoare. În urmă el a scris și viața s. Antonie, părintele monahismului, față de carele a nutri o adâncă stimă și venerație de unde se pôte esplică și nisuința lui futru propagarea monahismului. Cu nedreptul i-se atribue renumitul simbol, numit atanasian, (Symbolum Atanasium), carele după tôte criteriile pare a 2-a a secl. al II-lea, și se crede a fi compus de un scriitor occidental.

Dr. Tr. Putică.

„Bis. și Scôla“

Avis!

Reuniunea română de cântări din Sibiu și reține probele ordinare *Mercuri în 12/24 Septembrie a. c. la ôrele 7 sêra* în sala dela Musikverein.

Despre acăsta se aviséză membrii activi ai Reuniunii.

Sibiu 10/22 Septembrie, 1890.

George Dima
president.

Mateiu Voilean
secretariu.

Varietăți.

* (Inceperea anului scolariu în seminarul nostru pedagogic teologic.) Duminică s'a deschis anul scolariu 1890/1 în mod solen. Serviciul devin, împreunat cu rugăciunile obicinuite l'a sêvêrșit dl director sem Ioan Hannia, protopresb asistat de P. O. dd. protopresb.: Ioan Papiu, Ioan Ghibu, prof. sem. și protodiaconul Dr. Ioan Crișian prof. semin.

* (Distincțiuni.) Maj. Sa monarchul a decorat pe ministrul român de resbel, gen. Vlădescu cu ordul corôna de fer cl. 1. Cancelariul german Caprivi a fost decorat de Maj. Sa. cu ordul sf Stefan în brillante.

* (Advocat nou) Dl Dr. Nicolau Vecerdea în zilele trecute a depus censura de avocat la tabla regescă din M. Oșorheiu, și și va deschide cancelaria advocațială aici în Sibiu. Felicitările noastre!

* (Himen.) Dl Olimpiu Oprea cl. abs. și d-șora Sabina Piso și vor serbă actul cununiei Duminică în 16/28 Septembrie în biserica gr. or. din Sécărămb.

* (Esamenele de oficeri în rezervă.) Esamenele voluntarilor pentru oficeri în rezervă s'au terminat Sâmbătă sêra. Dintre 70 voluntari, cari s'au supus la esamen au trecut 50. Cu plăcere înregistrăm, că din 14 români au trecut esamenul 13 și în special românii, cari au ascultat cursul în Sibiu se numără între cei dintâiu.

* (Cas de mórte.) După-cum ni se împărțăsesce, în 2/14 a l. c. a încetat din viață vrednicul paroch **Irodion Labo**, din Tresnea, carele — precum și cu altă ocașiune a fost accentuat în diariul nostru — sub păstorirea sa a înzestrat comuna noastră, cu o biserică foarte frumoasă, unică în felul seu pe sub pôlele Meseșului, precum și cu o scôlă bună și bine asigurată. Regretăm mult perderea acestui bine meritat preot, dîcându-i și din parte-ne: Să i fie țêrina ușoră!

— Sâmbătă în 8/20 a l. c. a răposat parochul **Coman Bacu** din Poplaca, în etate de 60 ani.

* (Adunarea generală de tómnă a comit. Sibiu) este convocată pe 6 Oct. a. c. n. în sala cea mare comitatensă. La ordinea zilei sunt 192 de obiecte de pertractat.

* (Procesul de presă al „Gaz. Transilvane.“) Curia reg. din Budapesta a respins cererea de nulitate a d-lor Dr. A. Mureșan și Tr. Pop, cari au fost cndamnați în procesul de presă, ce l'au avut la Cluș.

* (O scriere de mare valoare.) În decursul unei acesteia va apăre o scriere a dlui Cornel Sinay, care tracteză despre apărarea viilor contra filocșerei. Din câteva côle eșite până acum scrierea promite a fi foarte interesantă. Ea pórta titlul: *Schutz gegen die Verheerungen der „Reblaus“ und praktische Anleitung zur Bearbeitung der Weingärten von Cornel Sinay. (Concurrentarbeit um den von der h. französischen Regierung für das beste Mittel zur Beseitigung der Reblaus ausgeschriebenen Preis von 300,000 fr.)* Se află la autorul Budapesta, II. Mecset-utza Nr. 10 Prețul 2 fl.

* (Post de pretore) Vice-comitele comitt. Sibiu a scris concurs pentru postul de pretore suprem în Noerich. Reflectanții au a-și asterne cererile până la 1 Octobrie a. c. n.

* (Listele alegătorilor.) Hotărârile comitetului central de alegere al comitt. Sibiu cu privire la reclamațiunile și observările contra listelor provisorice ale alegătorilor dietali ale cercului 4 de alegere pe anul 1891 sunt espuse în cancelaria de espedit a comitatului din 20—30 Sept. a. c. n. și se pot vedé în ôrele de oficiu.

* (Convocarea dietelor austriace provinciale) Prin un patent preainalt datat în 15 Sept. a. c. sunt conchemate pe 14 Oct. dietele provinciale din Dalmația, Galitia și Lodomeria, Austria infer. și super., Salsburgia, Stiria, Carintia, Carniolia, Bucovina, Moravia, Silesia, Tirol, Foralberg, Istria, și Gradișca. Cu aceeași zi și va reincepe activitatea și dieta Boemiei.

* (Sinucidere.) După cum ni se scrie: **Pavai Victor Vaina**, jude regesc din opidul Pui, comitt. Hunelôrei, s'a sinucis Sâmbătă în 13 Septembrie a. c. n. diminéta impușcându-se cu un revolver. Motivul sinuciderei e încă necunoscut.

Bibliografie.

Sub acest titlu cetim în „Revista Nouă“:

„Documente pentru limbă și istorie“, culesse și publicate de Dr. Ilarion Pușcariu. Tomul I. Sibiu 1889. — I. vol. 80 Pag. IX+396, cu 2 portrete și cu mai multe facsimile.

Documentele aședate în șir cronologic cuprind XIV capitole. Dintre aceste în capitolul I se află publicate părți dintr'un manuscris vechiu românesc găsit între cărțile rămase din biblioteca nemuritoriului G. Lazăr în Avrig, și pe care S. Sa archimandritul Pușcariu îl întitulează, spre deosebire de alte manuscrise „Codicele Lazăr“. Importanța sa netăgăduită pentru limbă și istorie ne face a stăru întru cătușă asupra valorii ce el ne oferă. — Acest Codex miscellan cum numesce dl Hasdeu atare categorii de manuscrise — are 83 foi, dintre cari: 1) pe 18 foi se află canonul „în Joia patimilor — serviciul bisericesc din sêra celor 12 evanghelii —; 2) pe 3 foi Decalogul și alte învățături; 3) pe 9 foi Gromovnicul lui Iraelie împêrat; 4 pe 44 foi Psalmi, rugăciunea de masă, rugăciunea de sêra și Pavecernița; 5) pe 6 foi Sentințe biblice și adevăruri din vieță; și 6) pe 3 foi învățături despre alte lucruri.

Din observările și asemênările ce autorul face cu textele tipărite, reiese, că partea întâia a manuscriptului a fost scrisă în secolul XVII. — Judecând apoi după limba ce se află într'însul, va fi ușor ai dá locul ce i-se cuvine în seria numărôșelor manuscrise bisericesci, ce avem; căci sunt pline de însemnătate forme de limbe ca acestea: se în loc de *dacă*, *om iubitori Dômn* (în textele de astăzi: *Dômn iubitoriu de ômeni*) *faptele pentru făpturile*, *pelețe* în loc de *trup*, *cămașe* în loc de *haină*, *voinici* pentru *ostași*, etc. Apoi tot așa este și cu numele lunilor din partea a treia a manuscriptului: *Martă*, *April*, *Maia*, *Octovrie*, *Dchevrie*, *Ghenvaria*, *Fevărarie*, etc.

Este de regretat însă, că autorul n'a publicat în întregime acest interesant codice și s'a mărginit a reproduce numai „unele părți ca probe de limba vechie românească“. Ar fi de dorit ca în volumul II, dânsul revenind asupra acestui manuscris, să-l reproducă întreg, pentru a-l face accesibil judecății ômenilor de știință, completându-se astfel odată seria manuscriselor bisericesci.

În capitolul II autorul reproduce o odă în românește alui G. Lazăr, compusă cu ocașiunea logodirei împăratului Francisc I și tipărită în Viena la 1808. Oda cuprinde 4 acrostichuri; la începutul fiecărui vers prim un acrostich latinesc, ér în versurile alternate, la început un acrostich nemțesc, după cesură unul unguresc, și la fine éráși latinesc. Broșura acăsta este foarte rară și bine a făcut de a reproduce-o.

În capitolul IV se află o mulțime de documente privitoare la biserică, cari ne presintă un material prețios pentru starea de atunci a clerului și a poporului românesc. Așa sunt datele istorice desub episcopul gr. or. al Transilvaniei Gedeon Nichitiici (1783—1788), în legătură cu evenimentele revoluțiunii lui Horia din 1784; apoi unele ordinațiuni episcopesci, relative la judecarea preoților culpabili, la reducerea sêrbătorilor, la colectarea de bani decătră biserici pentru purtarea rășboiului cu Turcii; dar mai interesant este manuscriptul unei visite canonice din 1787 a episcopului Ghedeon, în care se arată statul personal al preoților și starea culturală a lor de atunci. Aci vedem cum soborul judeca preoților culpabili chiar pedepsă trupescă „cu bețe“ (pag. 121) și canon cu „arest de 3 zile la pâne și apă la protopopul locului“ (pag. 147) — Din nomenclatura ungurescă a satelor și țêrgurilor înțelegem, că și pe atunci exista acel curent îndărătnic de magiarisare, care forméză și acum preocuparea ridicolă a vecinilor nostri.

În capitolele următoare se află documente de sub episcopul gr. or. Ghedeon Adamovici (1788—1796), între cari ne atrage atențiunea o ordinațiune prin-care se interdice preoților de a pedepsi pe cineva cu pedepse grele pag. (164)

Pline de interes sunt și actele desub Vasilie Moga (1811—1845); așa este ordinațiunea episcopăscă, prin care se publică pedepsă cu mórte pentru cci ce înjură (pag. 184) altele privitoare la introducerea literilor latine în scôlă (pag. 195 și 198) și la învățarea limbii unguresci în Seminaru.

Alte date și documente sunt privitoare la istoria bisericeii din părțile Oradei mari și la toleranța ce Maria Theresia acórdă în 1762, pelângă anumite condițiuni, românilor gr. or. (pag. 244).

Colectiunea se încheie cu o serie de documente din anii 1849—1861, anii cei mai bogăți în fapte și plini îndevățăminte folositoare pentru nêmul românesc.

Lucrarea acăsta are drept la totă atențiunea istoricilor nostri. Ea este dintre acelea, cari fără pretențiune, vin să sporăscă dovețile despre vitalitatea nêmului nostru în luptele seculare ale omeuirei pe calea progresului. Și noi credem, că ea trebuie să fie cu atât mai bine vădută, cu cât noi românii, posedem foarte puține cărți de asemenea valoare și cari să ne trăbuască atât de urgent. În alte țêri se fac sacrificii mari cu publicarea documentelor istorice și decătră Stat și decătră particulari, pecând la noi foarte puțin au înțeles importanța unor astfel de publicațiuni. Pentru aceea o întreprindere ca a S. Sale archimandritului Pușcariu este o frumoasă pildă și merită încuragiarea.

Mulțămita publică.

Subscrisul în numele comitetului parochial al vèduvitei parochii gr. orient. din Voila își ține de datorință a esprima și pe calea acăsta mulțămită dlui Danilă Gabor, învățatoriu de stat în Făgăraș pentru contribuirea sa de 7 fl., ca ajutoriu pentru cumperarea unui rând de haine bisericesci pentru trebuințele sântei noastre biserici. Doresc, ca atari fapte să afe mulți imitatori.

Georgiu Gabor,
președ. comitetului parochial.

Loterie.

Sâmlătă în 20 Septembrie 1890.

Buda: 38 5 29 10 61

Nr. 403. [452] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Federi, în protopresbiteratul Hațegului, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele statorite în protocolul ședinței comitetului parochial 12 Aprilie 1890 sunt următoarele:

1. Simbria preoțescă dela 80 fumuri câte un fl. . . . fl. 80.—

2. Celelalte venite precum: Botezuri, cununii, înmormântări, masluri, sântirea apei, venitul umbrelului cu crucea în ajunul botezului Domnului, molitvele în zilele postului, la sărbători mari, slujirea cântecilor și alte venite estradiuare, toate acestea dau un venit de fl. 120.20

La oltă suma venitor face fl. 200.20

Doritorii de a reflecta la această parohia au a și așterne petițiunile în termenul dis, — instruite conform prescrișilor „Regulamentului pentru parohii”, la subscrisul.

Oficiul protopresbiterat gr. ort. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parochial.

Hațeg, la 24 August, 1890.

Ioan Rațiu,
protopresbiter.

Nr. 518. [453] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch din comuna Panic, protopresbiteratul Clușului, care e clasificată de parohia clasa a III-a, prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Venitele parochiale dau un venit sigur de 400 fl. 90 cr., din cari jumătate le va primi fiitorul capelan.

Specificarea acestor venite se poate vedea la subscrisul oficiu protopresbiterat.

Concurenții au a și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Oficiul protopresbiterat rom. gr. or. în conțelegere cu comitetul parochial. Cluș, în 21 August, 1890.

Tuliu Roșescu,
adm. prot.

Nr. 338. [454] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului învățătoresc din comunele mai jos însemnate, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Buceșiu, cu salariu anual de 130 fl., cuartir liber și lemne de foc, cât va cere trebuința.

2. Căinel, cu salariu anual de 100 fl., cuartir liber și lemne de foc, cât va cere trebuința.

3. Crăciunesci, cu salariu anual de 100 fl., cuartir liber și lemne de foc, cât va cere trebuința.

4. Grohot, cu salariu anual de 160 fl., cuartir liber și lemne, cât va cere trebuința.

5. Mestecăn, cu salariu anual de 120 fl., cuartir liber și lemne, cât va cere trebuința.

6. Pescera, cu salariu anual de 80 fl., cuartir liber și lemne, cât va cere trebuința.

7. Potingani, cu salariu anual de 35 fl., și lemne, cât va cere trebuința.

8. Ribișóra de jos și de sus, cu salariu anual de 100 fl., cuartir liber și lemne, cât va cere trebuința.

9. Tomnatecul de jos și de sus, cu salariu anual de 200 fl., cuartir liber și 2 stângini lemne de foc.

10. Trestia, cu salariu de 100 fl., cuartir liber și lemne de foc, cât va cere trebuința.

11. Vaca, cu salariu anual de 200 fl., cuartir liber și lemne, cât va cere trebuința.

Cei cari vor a reflecta la vre-unul din aceste posturi au a și așterne cererea instruită în sensul legii, subsemnatului oficiu în termenul deschis. Oficiul protopresbiterat gr. or. al Zărandului.

Brad, la 30 August, 1890

Vasiliiu Damian,
protopresbiter.

Nr. 323. (455) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Ungurașului, se scrie prin această concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în foia archidieceșană „Telegraful Român” și anunit:

1. Rachiș, cu salariu anual de 200 fl.

2. Hida cu salariu anual de 90 fl.

3. S. Maria, cu salariu anual de 150 fl.

4. Tămaș, cu salariu anual de 150 fl.

5. Stina, cu salariu anual de 160 fl., având a se instrua pentru acest salariu și copii din filia Ciurmăna.

Informațiunile mai de aproape se pot primi la oficiul protopresbiterat.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a și așterne cererile concursuale proveđute cu documentele cerute de legile școlare din vigore în termenul sus indicat la subscrisul oficiu protopresbiterat cu posta ultimă Hidalmás.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Ungurașului în conțelegere cu comitetele parochiale.

Fizes Sănpetru, 30 August, 1890.

Pavel Roșca,
adm. protopresb.

Nr. 407. (456) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Geoagiului II, se scrie concurs cu termen până în 20 Septembrie st. v. a. c.

1. Cerubăcâinței cu salariu anual de 150 fl. din repartițiune și lemne pentru foc.

2. Mermezeu-Valeni, cu salariu anual de 150 fl. din repartițiune, cuartir și lemne pentru foc.

3. Steuini, cu salariu anual de 80 fl., din repartițiune și lemne pentru foc.

Cei ce vor reflecta aceste posturi au a și așterne cererile lor, instruite conform legilor din vigore la subscrisul oficiu, până la termenul sus indicat. În conțelegere cu comitetele parochiale Oficiul protopresbiterat gr. or. al Geoagiului II.

Săcărâmb, 30 August, 1890.

Sabin Piso, sen.
protopresbiter.

Nr. 266. [558] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante în parochiile mai jos însemnate din protopresbiteratul Bistriței se scrie prin această concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Coșna, cu salariu anual de 200 fl. din lada comunală, cuartir și lemne de foc.

2. Borgo-Bistrița, cu salariu anual de 200 fl. din fondul școlar și 3 orgii de lemne;

3. Ida-mare, cu salariu anual de 200 fl.; computate victualele și banii dela popor;

4. Blașfalăul de sus, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne de foc;

5. Blașfalăul de jos, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a și înaintă suplicele instruite conform legilor din vigore până la termenul sus indicat la Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Bistriței.

În conțelegere cu comitetele parochiale.

Borgo Bistrița, la 24 August, 1890.

Simeon Monda,

protopresbiter.

Nr. 553. [557] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. din comuna Sibișani, protopresbiteratul Sebeșului, se scrie concurs cu termen până la 30 Septembrie a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Salariu anual de 160 fl., ce se încasază prin repartiție dela popor;

b) Cuartir și lemnele de foc trebuincioșe.

Doritorii de a ocupa acest post au a și așterne rugărilor instruite conform normelor din vigore subsemnatului oficiu protopresbiterat, până la termenul sus indicat.

Sebeș, 30 August, 1890.

Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Tipeiu,
protopresb.

Nr. 330. [559] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate aparținătoare la protopresbiteratul Făgărașului se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Breaza: a) postul de învățătoriu primariu cu salariu anual de 300 fl.; b) postul de învățătoriu secundariu cu salariu anual de 200 fl.

2. Veneția inferioară, postul de învățătoriu la școala noastră confesională cu salariu anual de 150 fl.

Doritorii de a reflecta la vre-una din aceste stațiuni învățătoresci au a și așterne suplicele lor instruite conform legii până la termenul indicat la subscrisul oficiu protopresbiterat, totodată se recere, ca aleșii învățători să țină în Dumineci și sărbători strana în biserică.

În conțelegere cu oficiile parochiale respective.

Oficiul protopresbiterat gr. orient. al Făgărașului.

Făgăraș, 3 Septembrie, 1890.

Iulin Dan,
administr. prot.

Nr. 383. (560) 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci dela școalele gr. or. române din comunele de mai jos din protopresbiteratul Iliei se scrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare.

1. Bacea cu filia Cuieș, cu salariu anual de 140 fl. în bani, cuartir în edificiul școalei, folosirea grădinei școlare pentru legumi și lemne de foc.

2. Vorța cu filia Valea-lungă, cu salariu de 193 fl. v. a. cuartir în edificiul școalei, folosirea grădinei de legumi și 4 stângini de lemne din care se se încălzească și școala.

3. Brădășel, cu un salariu de 200 fl. cuartir în edificiul școalei și lemne câte vor fi de lipsă.

Aici învățătoriu are se țină și strana în Dumineci și sărbători.

3. Glodgilești, cu salariu anual de 218 fl. și cuartir în edificiul școalei.

Doritorii de a ocupa vre-unadin aceste stațiuni au a și așterne suplicele instruite conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterat până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Ilia, la 30 August, 1890.

A. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 360. [444] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Geoagiului I se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Hărău, cu salariu anual de 200 fl., cuartir gratuit și 2 orgii lemne.

2. Certășul superior, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit și lemne.

3. Fizeș-Barbura, cu salariu de 150 fl., cuartir gratuit și 2 orgii lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterat până la termenul susindicat.

Hondol, 27 August, 1890.

Oficiul protopresbiterat gr. orient. al tractului Geoagiului I.

Vasiliiu Pipoș,
protopresb.

Ordinea băilor de érnă

în

institutul de băi a lui Habermann.

Băii de vană:

Preste săptămână dela 6 ore dimineața până la 8 ore séra.

Dumineca dela 6 ore dimineața până la 1 după amédi.

Băii de abori și douche:

Pentru domni:

Marti, Mercuri, Joi, Sâmbătă și Duminecă dela 6 ore dimineața până la 1 oră după amédi; în totă Sâmbăta la prima a fie-cărei lună, și în totă Sâmbetele premergătoare sărbătorilor mari dela 6 până la

9 ore séra cu prețiu scăđut, dară numai cu rutele proprii.

Pentru dame:

Marti și Joi dela 3 ore după amédi până la 7 séra, Sâmbăta dela 1/2 la 3 după amédi până la 6 séra

Cura hidroterapeutică (de apă), inhalațiune și massage

se poate întrebuița șilnic sub conducerea medicului institutului **Dr. H. König,** pe lângă onorar separat.

Totodată se face p. t. publicatentat, că toate apartamentele băilor sunt renovate și cu baia nouă pentru abori și douche poate corespunde dorințelor celor mai pretensive.

Sibiiu, în Septembrie, 1890.

[561] 1—3

Administrația băilor.